

Digitalizace vízových a pasových služeb: místo propojených systémů duplicitní práce i ruční přepisování dat

5.1.2026 - | Nejvyšší kontrolní úřad

Konzulární služby, jejichž součástí je vyřizování žádostí o víza a cestovní doklady, se dlouhodobě nedaří převést do funkční a efektivní digitální podoby. Systémy Ministerstva zahraničních věcí (MZV) a Ministerstva vnitra (MV) jsou nedostatečně propojené, vyžadují manuální přepisování dat i využívání kurýrů. Nasazování nových systémů je přitom v nedohlednu - vývoj nové informační podpory za 732 milionů korun dosud nezačal. Vyplývá to z kontroly NKÚ zaměřené na informační podporu vízových a dalších konzulárních služeb v letech 2016 až 2025.

V případě informačního systému zajišťujícího vízové služby museli úředníci stejná data opakovaně ručně přepisovat, tisknout elektronické dokumenty a posílat spisy se žádostmi ze zahraničí komerční kurýrní službou. Typickým příkladem je vyřizování žádosti o dlouhodobé vízum - zaměstnanec kopíruje papírové dokumenty a hned do několika různých systémů, které spolu nekomunikují, musí zadávat stejná data. Přitom na podporu a rozvoj stávající informační podpory vízových a konzulárních služeb MZV zaplatilo více než 67 milionů korun.

Nedostatky mělo odstranit celkem pět nových informačních systémů - dva pro oblast víz, dva pro oblast pasů a jeden pro další konzulární agendy. V době kontroly nabralo budování všech pěti systémů zpoždění a s jejich spuštěním v dohledné době nelze ani počítat.

Důvodů, proč se nepodařilo tyto systémy dosud spustit, je celá řada - od nedodržování vlastních termínů přes neujasnění požadavků až po pozdě připravenou legislativu. Právě onu nepřipravenost legislativy lze vidět u plánovaného integrovaného cizineckého informačního systému. MV již v roce 2012 identifikovalo potřebu úpravy cizineckého zákona. Příslušný návrh změny tohoto zákona předložilo ale až o 11 let později. Ministerstvo tak přišlo pozdě s klíčovou změnou zákona a ohrozilo tím samotnou realizaci projektu.¹

A nezvládnutý byl také přechod MZV na nový informační systém pro cestovní doklady. Za něj zaplatilo téměř 127 milionů korun a v době, kdy měl být kompletně spuštěný, jej nasadilo jen na 12 zastupitelských úřadech z celkových 86. MZV proto prodloužilo provoz původního systému, kvůli čemuž muselo uzavřít novou smlouvu s dodavatelem. Celkové roční náklady na podporu tohoto systému po jejím uzavření vzrostly z původních 1,2 milionu korun na více než 15 milionů korun ročně, což NKÚ vyhodnotil jako důsledek závislosti na jednom dodavateli. Ve výsledku - kombinací násobně dražší nové smlouvy a provozováním dvou systémů současně - vzrostly náklady na informační podporu cestovních dokladů dvaadvacetkrát, a to na téměř 26 milionů korun ročně. Agenda se přitom věcně ani rozsahem nezměnila.

Popsaný stav informační podpory konzulárních služeb - tisk digitalizovaných dat do listinných spisů, ruční přepisování nebo dopisování dat, nedostatečné propojení informačních systémů a podobně - to vše je v přímém rozporu s tím, co si stát v rámci digitalizace sám definoval.

Odbor komunikace

Nejvyšší kontrolní úřad

1] V srpnu 2024 vládou předložený sněmovní tisk č. 782 poslanecká sněmovna do voleb 2025 neprojednala.

<https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/digitalizace-vizovych-a-pasovych-sluzeb:-misto-propojenych-systemu-duplicitni-prace-i-rucni-prepisovani-dat-id15292>